

دگرگونی‌های ساختاری و تحولات معنایی طلاق

علی جنادله

مدیر گروه مطالعات زنان دانشگاه
علامه طباطبائی

تعریف مساله اجتماعی

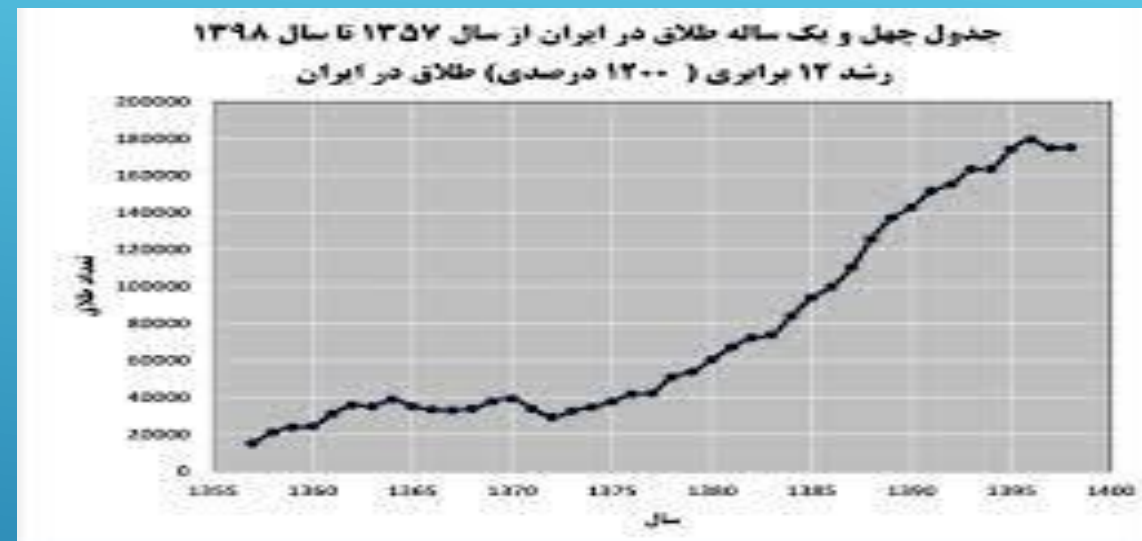
رویکرد اول: تبیین فردی

- استفاده از مدل پزشکی برای تحلیل جامعه و ارزیابی وجود آسیب‌های اجتماعی
- تعریف پیشینی از جامعه نرمال و سالم
- آسیب اجتماعی به عنوان هرگونه انحراف و واگرایی نسبت به جامعه نرمال و هنجارهای عمومی
- علت اصلی آسیب‌ها و مسائل اجتماعی، انسان‌های «بد» و ناسازگار در اثر نقص ذهنی یا بیماری روانی یا فقدان تحصیلات و یا اجتماعی شدن ناقص (سرزنش فرد)
- راه حل: درمان و جامعه پذیری مجدد (تغییر افراد مساله ساز)

رویکرد دوم: تبیین ساختاری (انتقادی)

- ابعاد ذهنی و عینی مساله اجتماعی
- ماهیت مساله آفرین خود مساله اجتماعی
- آسیب اجتماعی به عنوان موقعیت یا وضعیت نامطلوبی که افراد یا گروه های اجتماعی در نتیجه عملکرد و اختلال کارکردی ساختارها و نهادهای اجتماعی گرفتار آن شده باشند.
- علت اصلی مسائل و آسیب های اجتماعی، اختلال کارکردی ساختارها و نهادهای اجتماعی است (سرزنش ساختار)
- راه حل: اصلاح ساختارها و نهادهای مساله ساز

وضعیت طلاق در ایران

۹-۱- میانگین طول مدت ازدواج قبل از اولین طلاق

میانگین طول مدت ازدواج	دوره
۹/۲	سال ۱۳۹۶
۹/۷	سال ۱۳۹۷
۹/۹	سال ۱۳۹۸
۱۰/۳	سال ۱۳۹۹

۱۴-۱- تعداد طلاق ثبت شده بر حسب طول مدت ازدواج

شرح	کمتر از یک سال	۱ تا ۵ سال	۵ تا ۱۰ سال	۱۰ تا ۱۵ سال	۱۵ تا ۲۰ سال	۲۰ تا ۲۵ سال	بیشتر از ۲۹ سال
سال ۱۳۹۶	۱۷۵۰۵	۵۷۴۰۳	۴۱۹۹۲	۲۶۴۶۱	۱۵۶۰۳	۹۴۲۵	۷۲۸۱
سال ۱۳۹۷	۱۴۸۸۰	۵۴۱۵۲	۴۱۸۹۱	۲۷۴۳۷	۱۶۵۳۱	۹۶۴۹	۷۷۵۷
سال ۱۳۹۸	۱۳۷۱۶	۵۲۴۷۶	۴۲۳۶۱	۲۹۱۳۲	۱۷۶۰۶	۱۰۰۱۳	۷۳۳۵
سال ۱۳۹۹	۱۱۷۸۵	۵۱۶۵۳	۴۴۴۹۶	۳۱۵۹۴	۲۰۱۲۳	۱۱۵۹۹	۷۸۸۴

مواجهه با طلاق:
سیاستگذاری؛ پژوهش؛ زندگی روزمره

طلاق: آسیب یا مساله

معنای طلاق

علل و عوامل

رویکرد عوامل ساختاری

گسترش شهرنشینی

گسترش تحصیلات

دگرگونی ساختار اقتصادی

عدم تناسب منابع و آرزوها

بی ثباتی شغلی

ببین تحولات و روندهای خانواده

رویکرد ترجیحات ارزشی

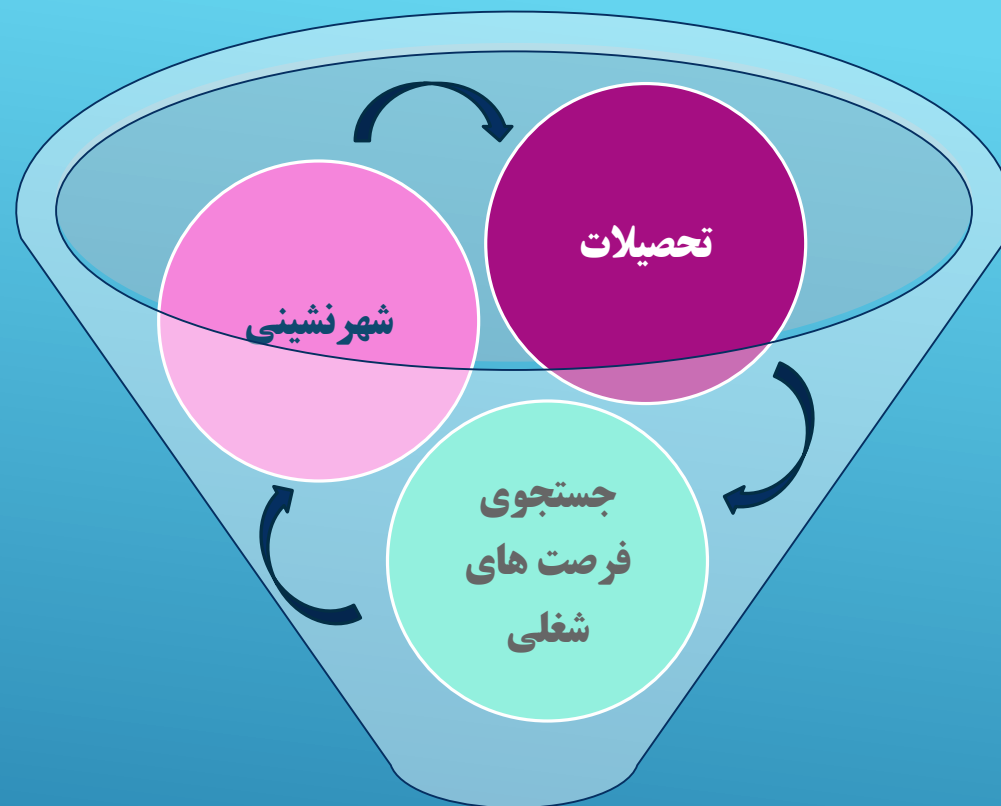
فردگرایی

ارزش خودشکوفایی

کاهش ارزش خانواده

کاهش تمایل به ازدواج و
فرزندآوری

علل ساختاری فزاینده طلاق

از جاکندگی

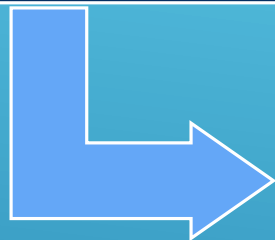
از دواج های برون
گروهی

اهمیت یافتن
ترجیحات فردی

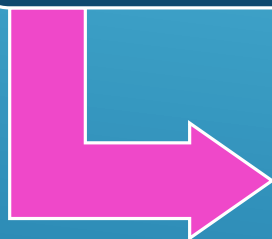

تغییر الگوی
همسرگزینی

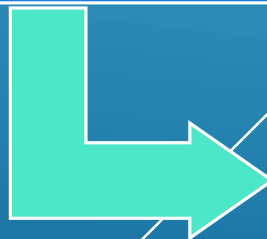
استقلال
اقتصادی

کاهش ضرورت
های اقتصادی و
اجتماعی

اهمیت یافتن
کیفیت روابط (عشق
و علاقه)

آشکار شدن طلاق
های عاطفی

آشکار شدن طلاق
های عاطفی

زندگی خانوادگی

خودشکوفایی فردی

عدم تناسب
سیاستگذاری ها با
واقعیت های
اجتماعی

روند فزاینده طلاق محصول تغییرات ساختاری برگشت ناپذیر، یعنی طلاق به عنوان واقعیت اجتماعی در جامعه امروز ما

لزوم اتخاذ رویکرد تفسیری (تفهیمی) و استقرائی در فهم معنای طلاق

• رواداری در برابر طلاق

- روندهای جهانی پذیرش طلاق
- پیمایش های داخلی بیانگر افزایش رواداری جامعه نسبت به طلاق است
- نسل های جوان تر رواداری بیشتری نسبت به طلاق دارند

• طلاق به مثابه راه حل

- طلاق به عنوان یک حق
- طلاق جبران یک انتخاب اشتباه
- طلاق پایان یک تجربه ناخوشایند

• طلاق به مثابه توانمندی در بازسازی زندگی (تولد دوباره)

- طلاق شکست نیست بلکه نشانه توانمندی فرد در جبران اشتباه و یک شروع تازه است
- طلاق جبران یک انتخاب اشتباه

- **طلاق به مثابه استقلال و رهایی از قيود تحمیلی**

- طلاق نابودی نیست بلکه استقلال در تعیین مسیر زندگی و رهایی از انتظارات تحمیلی جامعه

- **طلاق به مثابه اینارگری:**

- طلاق یک تصمیم ناشی از خودخواهی نیست بلکه می تواند ناشی از خودگذشتگی افراد باشد

- **طلاق توافقی:**

- طلاق دیگر لزوما نتیجه یک فرآیند خشونت آمیز نیست بلکه می تواند محصول یک تصمیم توافقی باشد.

طلاق: آسیب یا مساله

مواجهه با طلاق: سیاستگذاری؛ پژوهش؛ زندگی روزمره

❖ انگ زدایی از طلاق در زندگی روزمره

❖ پژوهش درباره طلاق به مثابه یک مساله

❖ سیاستگذاری

توانمندسازی افراد درگیر طلاق برای یک شروع تازه

استمرار خانواده برای فرزندان طلاق

خانواده های مختلط